

Terjed az analfabétizmus a szegedi tanyákon.

— Nincs gyermekvédelem. — Pang az állattenyésztés. — A tanfelügyelő gazdasági iskolákat sürget. —

(Saját tudósítónktól.) A közigazgatási bizottság ma délután tartott ülésén sötét színekkel festette Jánossy Gyula királyi tanfelügyelő a szegedi tanyavilág kulturáját. Beszámolt a tanyák tanügyi viszonyairól és a tanyai népoktatás megdöbbentő elmaradottságát állapította meg. A viszonyok nem javulhattak, az analfabétizmus terjed, mert még mindig fele annyi iskola van a tanyák között, mint amennyi az ott élő tanköteles gyermekek oktatásához kellene. Egy-egy tanteremben 80—100 tanuló szorong, a többiek pedig, mint irástudatlanok nőnek föl s azzal töltik az idejüket, hogy csoportostul kóborolnak a réteken. Hasonló állapotok vannak a tanyák között a *gyermekvédelem tekintetében is. Nincsenek óvóiskolák.* Igaz, hogy Szegeden, a város kellős közepén is csak feleannyi óvóiskola van, mint amennyire szükség volna, ez azonban nem menti sem a tanyák, még kevésbé a város gyermekvédelmének elhanyagoltságát.

Ott van azután a szegedi tanyavilág *mezőgazdasági kulturája*, amely — mint a tanfelügyelő mondja — rendkívül primitív fokon áll. Csökken, pang az állattenyésztés, a gazdák nem tudják a földeket eredményesen művelni, a vetések a legtöbb helyen igen gyöngék, a földek termőképessége évről-évre kisebb lesz. Nincs belterjes gazdálkodás. Ezek az áldatlan viszonyok a tanyák között arra indították a tanfelügyelőt, hogy lépéseket tegyen a kultuskormányánál olyan önálló gazdasági iskolák föllállítása érdekében, amilyenek Kecskeméten és Sopronban vannak. Terve keresztülviteléhez kéri a város támogatását is.

Meglátogattam — mondja a tanfelügyelő — a tanyai iskolák nagy részét. Hátráltatja ezekben a tanítást — mint általában a tanyai iskolákban — a termék tulzsufaltsága. Alig van a külterületen olyan iskola, amelybe *legalább kétszer annyi tanuló ne irattak volna be*, mint amennyinek a fölvételét a törvény megengedi. Nagy baj a tanyai iskoláknál az is, hogy udvaruk nincs kerítéssel elhatárolva, ami a gyermekek ellenőrzése szempontjából rendkívül hátráltató körülmény. A tanítás, valamint a tanulók előmenetele általában *kielégítő* a tanyai iskolákban. A vörheny járványos föllépése miatt a tanfelügyelő az átokházi iskolában a tanítást beszüntette.

A tanyai iskolák látogatásai során arra a meggyőződésre jutott Jánossy Gyula, hogy a paraszt mintagazdasággal kapcsolatos *önálló gazdasági népiskolák* föllállítása annyira fontos gazdasági érdek, hogy az elől immár kitérni nem lehet. 9 tanyaiak gazdálkodási rendszere nagyon primitív és egyoldalú. Takarmány-termeléssel csak itt-ott foglalkoznak. Ennek lehet tulajdonítani, hogy az állattenyésztés alacsony fokon áll. A vetések különösen a homokos talajon nagyon gyöngék. A tanyai gazdák nem iparkodnak állatállományukat szaporítani. Ezért van az, hogy a különben is silányabb földek termőképessége évről-évre csökken. A létesítendő gazdasági népiskolák 20 holdas minta-parasztgazdasággal *összekötve* hivatva lesznek arra, hogy a tanyai nép között a belterjes gazdálkodást meghonosítsák és általában fölvirágoztassák a mezőgazdasági kulturát. Nagyon kíváncsúnak mondja tehát a tanfelügyelő, hogy az önálló gazdasági népiskolák kérdése az ő javaslata alapján mielőtt dűlőre kerüljön.

A *kisdedovás* terén is akad temnivaló a tanyákon — mondja a tanfelügyelő jelentése. — A tanyai házak szétszórtsága leküzdhetetlen akadályokat gördít a tanyai óvóiskola-ügy rendezése elé. De vannak helyek a tanyákon, ahol az óvóiskolák megfelelő benépesítésének garanciái megvannak. Ilyen helyek a külterületen: Szatymaz, Szentmihálytelek, Röske, Alsóközpont és Felsőközpont, Kíváncsúnak tartja a tanfelügyelő, hogy ezek az óvóiskolák napközi otthonokkal kapcsolatosan mielőbb fölláttassanak.

Az elemi iskolai *tanítók és tanítónők* részére a nyári szünetben továbbképző, gyöngé tehetségük oktatására képző és mezőgazdasági tanfolyamokat rendeznek.

Minthogy a tanfelügyelő jelentése olyan kérdéseket érint — a tanyai iskolák és óvóiskolák szaporítása, önálló gazdasági iskolák létesítése — amelyekkel a tanácsnak is kell foglalkoznia, a bizottság úgy határozott, hogy a jelentést a tanfelügyelőnek a gazdasági iskolák föllállítására vonatkozó javaslatával együtt átteszi a tanácshoz.

A francia militarizmus. Párisból jelentik: A szenátusban jövő kedden terjeszti be Loeroix volt gyarmatügyi miniszter az 1913. évi *hadügyi költségvetést*. A jelentés megállapítja, hogy ebben az esztendőben eddig már 250 millió frankot emésztettek föl a rendkívüli kiadások s ebből 150 millió egyedül Marokkóra esett. Az 1913. évi *hadügyi költségvetés ezerkétszáz millió frankra rug*, a hadsereg tényleges létszáma 592.000 főnyi katonaság és 28.932 tiszt. 517.000 ember van Franciaország területén, Algirban 56.000, Tuniszban pedig 18.000 katona. A tavalyihoz képest a hadsereg tényleges létszáma 7600 közlegénnyel és 191 tiszttel növekedett.

A hadügyi bizottság jelentése szükségesnek tartja, hogy a hadügyminiszter ne adjon kedvezményeket a katonatiszti iskolákba való fölvételnél, mert ez a tisztek előléptetését hátráltatja, másrészt kiemeli, hogy az altisztek idegenkednek a továbbszolgáltatástól.

A képviselőházban szombaton fogja előterjeszteni Paquet előadó a *hároméves katonai szolgálat* behozataláról szóló törvényjavaslatot. A budget-vita a jövő kedden kezdődik.

A hármasszövetség egyetért. Miánóból jelentik: Egy nagyállású bécsi személyiség kijelentette a *Secolo* levelezőjének, hogy *Ausztria és Magyarország meg Németország egyetértése minden függő kérdés tekintetében tökéletes és a hármasszövetség valamennyi hatalmának teljes egyetértéséről is lehet beszélni.* Mindenesetre Jagow látogatásának a jelen pillanatban különös jelentősége van. Nemsokára San Giuliano olasz külügyminiszter is viszonzni fogja Berchtold gróf látogatását. Ekkor fogják vitatni a függő kérdéseket, tehát elsősorban az albán alkotmány kérdését, Dél-Albánia elhatárolásának és az Égei szigeteknek a kérdését. E kérdések behatározható tárgyalást kívánnak, azt hiszik azonban, hogy őszig megoldják a problémákat.

Váljunk el!

(Két házaspár, két válópör. — Dráma epizód, humoros fordulóval. — Ha a vége jó, minden jó.)

(Saját tudósítónktól.) A tavasz, a válópörök leghűségesebb elősegítője. Mikor kigyulnak a fénylő napsugarak és játszadozva röpdösik körül a boudirok lefüggönyözött ablakait, akkor a szegény, törvényesen láncolt női szívekben szerelem támad. Szerelem egy új, egy jobb és ismeretlen férfi iránt, aki eltitkolt vágyakat rejteget lelke mélyén és onnan csak a tavasz perzselő sugarai birják előcsalni azokat. Akkor azután a férfi és nő egymásra talál szent áhitattal. Lerombolnak közös akarattal minden válaszfalt és megszületik — az első válópör . . .

Általánosságban ilyen ideális kinézése van az ügynek, de mikor határozott emberekről, kivált *közismert személyekről van szó*, akkor mindjárt más szemmel nézi mindenki a dolgot. Ezuttal pedig két szegedi házaspár készülődő válópörét írjuk meg, kellő diszkréciával és pusztán a történetek elmondásával, anélkül, hogy a személyeket tulságosan ismertetnénk. Az eset háttére is annyira érdekes, hogy az érdekelt felek inkognitóban tartása csak az ügy megbírálását teszi enyhébbé.

Van Szegeden egy fontosabb teendőket végző állami hivatalnok, akinek neve egy fegyelmi ügyvel kapcsolatban másfél évvel ezelőtt sokat forgott. Nem fiatal ember már, családja, sőt gyerekei is vannak, de szíve annak ellenére fiatal maradt. A hivatalnok fél év előtt beleszeretett egyik szegedi, jómódu kereskedő, feltűnően szép feleségébe, akinek egyetlen jellemző tulajdonsága azonkívül, hogy feltűnően szép, még csak az, hogy másodszor van férjénél. A hivatalnok állandóan a szép asszony kíséretében szegődött. Az utcán, a színházban, hangversenyeken és felolvasásokon, ha nem is mindig mellette, de legalább is a közelében ült. Az asszony ura és a férfi felesége, mint ilyenkor rendesen történni szokott, mit sem vett észre a flörtből. Mivel azonban a hivatalnok és a kereskedő közel laktak egymáshoz, egy szép napon a hivatalnok bemutatta feleségét a kereskedőnek és azóta a két család baráti viszonyba került egymással.

A kereskedő tovább is szorgalmasan kereskedett, a hivatalnokné továbbra is nagy buzgalommal látta el a házi és a családanyai teendőket, ellenben a másik asszony és a másik férfi még több alkalmat találtak az egymással való érintkezésre. A szép, barna asszony teljesen megbarátkozott a hivatalnokkal és ha csak teheték mindig együtt voltak, egyedül. Erre azonban télen nem sok alkalom volt, mert az utóbbi időben a kereskedő *gyanakodni kezdett*. Részint ő maga is észrevett egyet-mást, részint pedig az elmaradhatatlan jó barátok csakhamar jelentkeztek különféle pletykákkal. A férj figyelni kezdett és gyanúját nem minden alap nélkül valónak találta.

Eközben multak a hónapok és egyszerre csak tavasz lett. A szép asszony gyakran ment el sétálni a hivatalnokkal és miután bejárta a korzót, a Stefániát és Ujszegedet, késő este fáradtan tért haza. Az ura ilyenkor mindig kedvtelennek és borusnak találta a feleségét és ez csak megérlelte benne azt a szándékot, hogy valahogy véget vet a hivatalnokkal való tulságos jó barátságának. Erre az alkalom is kínálkozott, *sokkal hamarabb*, mint ahogy gondolta volna.

Tegnapelőtt azzal állott elő az asszony, hogy délután nem megy ki az üzletbe, mert

Értesítés.

:: Telefon 1203. sz. ::

Legolcsóbb **kárpitos-árak** beszerzési forrása. Dus választék kész diván, ottomán, matracok, garnitúrák, gyermekágyak stb. Javítások jótállással szakszerűen eszközöltetnek. Tisztelettel

BALOG,

:: kárpitos-üzlete, ::
Kossuth Lajos-sugárut 6. szám.